

38. KUUDEN TUNNIN TYÖAJASTA TULEE TOTTA KOEPROJEKTILLA

Vihdoinkin olemme päässeet keskustelemaan parikymmentä vuotta vanhasta aiheesta, työajan lyhentämisestä 6 + 6 tunnin periaatteella. Tähän ehdotukseen Sanna Marin viittasi, kun hän nosti aiheen esille.

Ehdotus oli kannatettava, mutta miksi se monien vastustajien puheessa kääntyi 6 tunnin periaatteeksi? Se olikin sitten helppo tyrmätä, sillä vähäiselläkin ajattelulla tulee selväksi, että maan talous, yhteiskunnan rakenne ja nykyajan 24/7 elämäntapa eivät kestä tai vastaa sitä. Koska vapaa-aika kasvaa, ihmiset haluavat käyttää sitä eri tavoin liikuntaan, kulttuuriin, harrastuksiin, vapaaehtoistyöhön. Työajan tulee olla 2 x 6 tuntia, ja yhteiskunnan palvelujen avoinna käytettäväksi kellon ympäri. Silloin uudistus on mahdollinen, toivottava, työllistävä ja tehoa sekä vapautta lisäävä – oikea työaikareformi.

Utopia voi kääntyä todellisuudeksi hyvinkin helposti koeprojektin avulla. Nyt on oivallinen hetki siihen, sillä parhaillaan tuhlaamme kallista aikaa työllisyyden lisäämisrytyksiin, kun se koeprojektin ansiosta korjaantuu järjestelyillä. Koeprojektiin voisimme ottaa julkiselta puolelta hoitoalan ja yksityiseltä kaupan alan, lähinnä kauppaketjut. Molemmat alat tarvitsevat lisää tekeviä käsiä. Se tarkoittaa arviolta 300 000 työntekijää. Kun näiden työtunnit 8 x 300 000 muutetaan kuuden tunnin työpäiviksi, tarvitaan 100 000 työntekijää lisää. Tällöin tavoiteltu 75 % työllisyys täyttyy runsaasti ja 100 000 työttömyyskorvausta sekä näiden uusien tekijöiden verotulot säästyvät projektin kustannuksiin. Samalla valmistaudumme jo lähestyvään robotisaatioon.

Molemmilla aloilla on paljon erilaisia tehtäviä, jotka sopivat erinomaisesti työssä oppimiseen. Työ ei enää rasita, kun töitä tehdään kellon ympäri, kahdessa vuorossa. Tuotannossa teho taukoineen nousee itsestään parikymmentä prosenttia. Kun kolme työntekijä luopuu yhden tunnin palkasta ja valtio maksaa samoin tunnin, yksi työtön saa työn ja palkan. Vanha työntekijä saa siten kuuden tunnin työstä seitsemän tunnin palkan ja uusi, harjoittelemaan tuleva työtön saa palkan kuudesta tunnista. Viime hallituksen tekemät leikkaukset, kiristykset ja höyläykset voidaan purkaa pienituloisilta ja vaihtaa yhden työtunnin hintaan. Jos tämä ei riitä, tilannetta voitaisiin vielä auttaa kevennetyllä reformiverotuksella. Yritysten palkkakulut eivät nouse, päinvastoin, sillä ylityökulut jäävät tarpeettomina pois.

Vanhukset saavat vihdoin tarpeeksi apua, ja hoitotyön rasittavuus helpottuu. Näin saadaan myös riittävästi lääkäreitä terveyskeskuksiin. Kaupan alallakin silpputyöt ja kuluttava arjen improvisointi jäävät pois. Eläkeikä kohoaa vapaaehtoisesti, sillä monet haluavat palata töihin, koska työaika on mahdollista jakaa myös 3 x 4 tunnin jaksoihin. Opiskelijat voivat ehkä tehdä neljän tunnin päivää opiskelun ohella. Samoin osatyökykyiset voimiensa mukaan.

Ratkaisut ovat oikeita vain, kun ne ovat parhaaksi kaikille. Viime vuosien ratkaisut eivät ole sitä olleet, kilpailukykysojimus on esimerkki siitä. Se ei ole johtanut yrityksiä tutkimus- ja kehitystoimintaan – uuden innovointiin. Hyöty on ollut lyhytaikaista, ensiapua pahimman yli. Tämä koeprojekti tulee osoittamaan kelpoisuutensa ja antaa mahdollisuuden valmistella muidenkin työpaikkojen – ala kerrallaan – ”vaihtamista vapaalle”, uuteen työrytmiin. Kun yritykset samalla omistautuvat tuotekehitykselle, luovempi ja kilpailukykyisempi aika koittaa maaillemme.

Ulla Grünstein
suunnittelija

Helsinki